

Повноваження Держпродспоживслужби під час перевірки закладів дошкільної освіти

**головний спеціаліст відділу санітарно-
епідеміологічних розслідувань Департаменту
державного нагляду (контролю) за дотриманням
державного законодавства, санітарного та
епідемічного благополуччя населення**

Тетяна Сомова

Відповідно до Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, затвердженого постановою КМУ від 02.09.2015 № 667, основні завдання

Держпродспоживслужби — реалізація державної політики у сферах безпечності харчових продуктів і санітарного та епідемічного благополуччя населення, здійснення заходів державного нагляду (контролю)

**Об'єкти нагляду (контролю)
Держпродспоживслужби відповідно до
Закону України «Про основні засади
державного нагляду (контролю) у сфері
господарської діяльності» —**

суб'єкти господарювання

Порядок організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, затверджений постановою КМУ від 24.03.2021 №305 (далі — Постанова № 305, Порядок), визначає, що:

- за організацію харчування *відповідають* засновник та керівник закладу освіти

- *харчування* організовують безоплатне за рахунок бюджетних коштів відповідно до режиму харчування та шляхом залучення коштів місцевих бюджетів, батьківських коштів

- засновник ***забезпечує*** закупівлю продуктів харчування або послуг з харчування відповідно до встановленої вартості харчування

- засновник або організатор харчування ***складає*** примірне чотиритижневе сезонне меню згідно із закупівлями

- ***засновник*** або організатор харчування, керівник закладу освіти ***повинні дотримуватися*** вимог Порядку щодо переліку дозволених і заборонених продуктів харчування, їхньої сезонності, ***норм харчування*** з урахуванням категорії дітей, їхніх вікових, дієтичних потреб

Організація харчування в закладі освіти передбачає *взаємодію учасників* освітнього процесу, постачальника (постачальників) продуктів харчування та/або послуг з харчування, засновника (засновників) закладу, органів управління у сферах освіти та охорони здоров'я, територіальних органів Держпродспоживслужби (п. 14 Порядку)

Якщо заклад освіти самостійно організовує харчування, то його керівник має затвердити примірне чотиритижневе сезонне меню та погодити його з територіальним органом Держпродспоживслужби. **Окрім випадку, коли використовує меню, рекомендоване МОЗ (п. 19 Порядку)**

Фахівці Держпродспоживслужби **розглядають та погоджують примірні чотиритижневі сезонні меню**, окрім рекомендованих МОЗ, та оцінюють виконання норм харчування

Якщо в примірному чотиритижневому меню не виконуються норми харчування, фахівці Держпродспоживслужби оцінюють хімічний склад та енергетичну цінність страв кожного прийому їжі та добового раціону в цілому, відтак рекомендують відкоригувати меню.

Меню досліджують на наявність заборонених страв, оцінюють чергування страв у ньому. Окрім того, вивчають технологічні картки на страви й кулінарні вироби, оцінюючи епідемічну безпечність технологічних процесів.

Їх має затвердити керівник закладу освіти/ надавач послуг

Повноваження Держпродспоживслужби під час перевірок закладів дошкільної освіти з питань санітарного законодавства

Акт санітарного законодавства, який визначає санітарно-епідеміологічні вимоги до закладів дошкільної освіти усіх форм власності, — це Санітарний регламент для закладів дошкільної освіти, затверджений наказом МОЗ від 24.03.2016 № 234 (далі — Санітарний регламент)

Санітарним регламентом участь Держпродспоживслужби у складанні меню, його затвердженні або погодженні не передбачена.

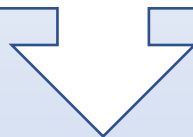
Положенням про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженим постановою КМУ від 25.03.2015 № 267 визначено, що Міністерство охорони здоров'я України забезпечує формування державної політики у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення та затверджує державні санітарні норми і правила, санітарні регламенти

До сьогодні зміни, пов'язані з набранням чинності Постанови № 305, до Санітарного регламенту і уніфікованої форми акта, затвердженої наказом МОЗ від 04.08.2020 № 1788, не внесені.

Тож Держпродспоживслужба має юридичні підстави перевіряти лише дотримання вимог Санітарного регламенту, а не постанови № 305.

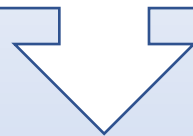
Після внесення змін до нормативно-правових актів, якщо суб'єкти господарювання не дотримуватимуться їхніх вимог, фахівці Держпродспоживслужби застосовуватимуть заходи адміністративного і дисциплінарного впливу. У разі грубих порушень, що можуть заподіяти шкоди здоров'ю, направлятимуть матеріали на відкриття кримінальних проваджень

Суб'єкти господарювання, які надаватимуть послуги з організації харчування у закладах освіти, зобов'язані:

- **зареєструвати потужності (ст. 25 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», п. 1.1 наказу Мінагрополітики від 10.02.2016 № 39 «Про затвердження Порядку проведення державної реєстрації потужностей, ведення державного реєстру потужностей операторів ринку та надання інформації з нього заінтересованим суб'єктам») або отримати експлуатаційний дозвіл (ст. 1, 20 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»)**
- **надати результати медичних оглядів персоналу (наказ МОЗ від 23.07.2002 № 280 «Щодо організації проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників окремих професій, виробництв і організацій, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення і може призвести до поширення інфекційних хвороб» (у редакції наказу від 21.02.2013 № 150)**

Суб'єкти господарювання, які надаватимуть послуги з організації харчування у закладах освіти, зобов'язані:

- **отримати документ про проходження гігієнічного навчання персоналу (ст. 21 Закону України «Про захист населення від інфекційних захворювань», ст. 26 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»)**
- **впровадити постійно діючі процедури, засновані на принципах системи НАССР, та дотримувати вимог Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» у разі відсутності харчоблоку у закладі дошкільної освіти під час постачання готової продукції операторами ринку харчових продуктів (п. 5 розд. IX Санітарного регламенту)**

Щодо повноважень Держпродспоживслужби під час перевірок закладів дошкільної освіти з питань безпеки харчових продуктів

Періодичність планових заходів державного контролю у сфері безпеки та окремих показників якості харчових продуктів визначається на підставі ризик-орієнтованого підходу (п. 4 Порядку визначення періодичності здійснення планових заходів державного контролю відповідності діяльності операторів ринку (потужностей) вимогам законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин, які здійснюються Держпродспоживслужбою, та критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від її провадження, затвердженого постановою КМУ від 31.10.2018 № 896)

Відповідно до підходу заклади громадського харчування, які розташовані в закладах освіти, належать до середнього та високого ступенів ризику. Планові заходи державного нагляду (контролю) відносно таких суб'єктів фахівці Держпродспоживслужби провадять залежно від ступеня ризику:

середній —

- інспектування — не більше двох разів на рік
- аудит — не більше одного разу на рік

ВИСОКИЙ —

- інспектування — не більше трьох разів на рік
- аудит — не більше одного разу на рік

Підпункт 4, пункту 1, статті 65 Закону України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» від 18.05.2017 № 2042-VIII (далі — Закон № 2042) передбачає штраф за не впровадження системи НАССР у розмірі:

**для
юридичних
осіб**

- 30 мінімальних заробітних плат

**фізичних
осіб —
підприємців**

- 15 мінімальних заробітних плат

Перевірки не завжди завершуються штрафом. Якщо оператор ринку вчинив правопорушення, передбачені пунктами 2—4, 6, 8, 9, 11, 12, 16 частини першої статті 65 Закону № 2042, вперше протягом останніх трьох років, що передують правопорушенню, то державний інспектор видає припис (п. 2 ст. 65 Закону №2042).

Припис необхідно виконати. Законодавством передбачено проведення позапланової перевірки щодо його виконання.

Як уникнути відповідальності? Єдиний спосіб — упровадити систему НАССР. Якщо ж ви отримали припис, детально опрацюйте його та дотримуйтеся рекомендацій інспектора.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!